

بررسی تطبیقی جهت گیری جغرافیایی با رویکرد طراحی اقلیمی در دو بافت سنتی و مدرن (مطالعه موردی محله شیشه گر خانه و گلشهر 2 اورمیه)

حجت اصغری^{1*}، سحر اسمعیلی دیزج²

1- دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، دانشکده معماری و هنر، گروه معماری، تبریز، ایران، Hojjat.asghary@gmail.com

2- کارشناس ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد نور، دانشکده معماری و هنر، گروه معماری، نور، ایران

چکیده:

در تمام طول تاریخ معماری و ساختمان سازی، طراحان همواره در صدد پاسخگویی به شرایط آب و هوایی بوده اند حتی در معماری به اصطلاح بدوی طراحی اقلیمی دارای بیان دقیق و استادانه بوده است خواه در ساختمانهای روستائی واقع در کوههای آلپ در معرض باد و خواه در خانه های سنتی فلات مرکزی ایران که در مقابل حرارت خورشید محافظت میشدند. در طراحی ساختمانهای معاصر نیز می باید طراحی و جهت گیری اقلیمی مناسب با توجه به منطقه جغرافیایی مورد نظر لحاظ شود تا ضمن تامین انرژی مورد نیاز ساختمان و تامین آسایش برای ساکنان آن، مصرف سوختهای فسیلی و نیز انتشار گازهای آلاینده کاهش یابد.

شیوه تحقیق در این پژوهش مبتنی بر گردآوری آمار و اطلاعات اقلیمی، انرژی تابشی خورشید و جهات وزش باد های اورمیه برای بهره مندی بهینه از این دو عامل اقلیمی با مطالعه تطبیقی دو محله مدرن و سنتی میزان تطبیق پذیری برای دریافت انرژی تابشی خورشید با کمینه کردن تاثیرات منفی باد نامطلوب در کنار بیشینه سازی استفاده از باد مطلوب جهت تامین شرایط آسایش حرارتی می باشد. نتایج حاصله موید آن است که 10٪ خانه های بافت سنتی و 51٪ بافت مدرن از دریافت انرژی تابشی خورشید بی بهره هستند و جهت گیری مناسب برای دوری از اثرات مخرب باد زمستانی برای دو بافت سنتی و مدرن به ترتیب 54٪ و 50٪ و جذب نسیم تابستانی نیز به ترتیب قبلی 55٪ و 50٪ میباشد و در نتیجه بافت سنتی نسبت به بافت مدرن تطابق بیشتری را به لحاظ جهت گیری جغرافیایی مطابقت بیشتری مبتنی بر اصول طراحی اقلیمی دارد.

کلمات کلیدی: طراحی اقلیمی، جهت گیری، تابش خورشیدی، باد، سنتی، مدرن

1- مقدمه:

اکثر منابع انرژی فسیلی موجود در کره زمین رو به کاهش و در بعضی موارد رو به نابودی میباشند شاید بشر بتواند با اتکاء به طبیعت و منابع انرژی لا یزال آینده ای بهتر برای خود تجسم کند هم چنین افزایش مداوم جمعیت، کشورهای جهان را بیش از پیش با مشکل کمبود انرژی رو برو ساخته است. (قبادیان، 1376) در کشور ما نیز مصرف انرژی در ساختمان حدود 40 درصد از کل انرژی مصرفی را به خود اختصاص داده است و در این میان بین مؤلفه های مصرف انرژی در ساختمان سیستم